

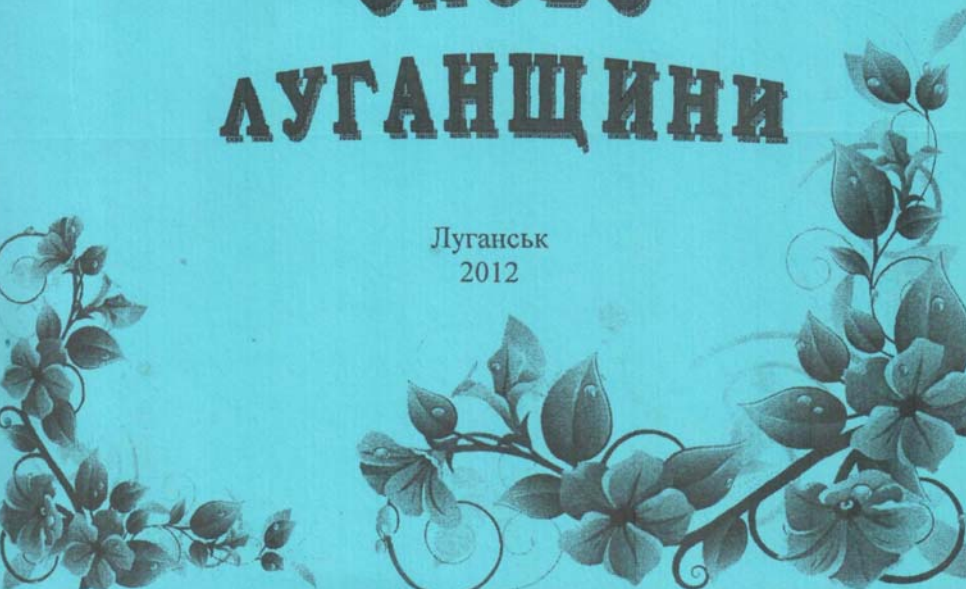
Міністерство освіти і науки,
молоді та спорту України

Державний заклад
„Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

Тези
XI Всеукраїнської
науково-практичної конференції
імені Віктора Ужченка

ОБРАЗНЕ СЛОВО ЛУГАНЩИНИ

Луганськ
2012

74	Манько Альона ПОЕТИЧНИЙ СВІТ ІВАНА САВИЧА	176
75	Мележик Марина ОБРАЗНІСТЬ У ПОЕЗІЇ ОЛЕНИ ТЕЛГИ	177
76	Мельник Лариса, Попович Ганна ЗАСОБИ ЗБАГАЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО ЗАПАСУ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	179
77	Мельник Лариса СОМАТИЧНА ФРАЗЕОЛОГІЯ В ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ ГРИГОРА ТА ГРИГОРІЯ ТЮТЮННИКІВ	183
78	Михайлюк Аліна ПОЕТИЧНИЙ УКЛІН РІДНІЙ ЗЕМЛІ ОЛЕГА МАКСИМЕНКА	185
79	Мишанська Ольга В СУЗІР'І НАШОЇ ЛЮБОВІ	187
80	Мілева Ірина ЯК ВІДМОВЛЯЮТЬ У СВАТАННІ НА ЛУГАНЩИНІ?	189
81	Мінка Ірина ВИВЧЕННЯ СЛІВ-ПРОФЕСІОНАЛІЗМІВ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	191
82	Моранькова Оксана АВТОРСКОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТИРЕ В ПРОЗЕ Г.ТЮТЮННИКА	194
83	Мордовцева Наталія РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ МОТИВІВ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	196
84	Мосьян Катерина, Клещова Оксана ПОХОДЖЕННЯ СЛОВА „КОЗАК”	198
85	Мугінова Вікторія КОНЦЕПТ <i>ДУША</i> В ПОЕТИЧНІЙ ТВОРЧОСТІ ЛІНИ КОСТЕНКО	201
86	Нагібіна Людмила ФРАЗЕОЛОГІЯ СЕЛА БОБРИКОВЕ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛ.	202
87	Науменко Вікторія ОБРАЗНЕ СЛОВО МАРІЇ МАТІОС	204
88	Нікітіна Алла ТРИ „ЗОЛОТІ” ПРАВИЛА РИТОРИКИ В ДИСКУРСІ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА	206
89	Нікітіна Євгенія ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	208

90	Обеднікова Олена СЕРЕДОТИЖНІ. „ПОНЕДІЛОК – ШЕВСЬКИЙ ПРАЗНИК”	210
91	Олексієнко Наталія ЗУСТРІЧ ІЗ ЗАЙЦЕМ (НА МАТЕРІАЛІ СХІДНОСЛОБОЖАНСЬКИХ ГОВІРОК)	213
92	Онуфрійчук Вікторія ПОЕТИЧНИЙ СВІТ ЮРІЯ СЛІПКА	215
93	Паптікіна Наталія Я ПИШАЮСЯ ТОБОЮ, ЛУГАНСЬКУ!	216
94	Парамоненко Людмила ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВЕРБАЛЬНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПЕРУКАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОЇ КОСМЕТИКИ	219
95	Паршина Оксана РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В ПРОЦЕСІ ПІЗНАННЯ ЛІТЕРАТУРИ	222
96	Первій Анастасія ОБРАЗНІСТЬ НОВЕЛІСТИКИ ПЕТРА ГАЙВОРОНСЬКОГО	224
97	Першина Ольга УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК ДІЛОВОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ДЕЩО З ДОСВІДУ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА- СЛОВЕСНИКА)	226
98	Петраченко Марина ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНО-МОВНОГО КОДУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ПІД ВПЛИВОМ АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	228
99	Піцник Олена АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ (НА МАТЕРІАЛІ КНИГИ Г. МАЛІК „ВУЙКО ЙОЙ І ЛИШИНЯ”)	230
100	Полянська Олена ВЕСІЛЬНІ ОБРЯДИ ЛУГАНЩИНИ: МИНУЛЕ І СУЧАСНІСТЬ	232
101	Попова Валентина, Гаранькіна Людмила МЕТОДИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ВЧИТЕЛІВ- СЛОВЕСНИКІВ – МАЙДАНЧИК ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ	235
102	Посохов В'ячеслав МОЛОДІЖНИЙ ЖАРГОН – КОМПОНЕНТ СУЧАСНОГО МОВЛЕННЯ	237

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ МОТИВІВ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Мордовцева Наталія (ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”,
доцент)

Головним завданням навчання мови є формування індивідуальних особливостей учня, розвитку в нього “початків” творчих здібностей, інтуїції, уяви та мислення. Для того, щоб вирішити це завдання, необхідно залучити школярів до творчої діяльності, зацікавити предметом.

Традиційним для лінгводидактики питанням є пошук ефективних методів та прийомів навчання, що забезпечать формування мовної, мовленнєвої, комунікативної компетенції учнів. Загальновідомо, що основним засобом навчання мови вважається текст. Обґрунтування лінгводидактичного потенціалу тексту здійснено в роботах Л. Бондарчук, Л. Варзацької, М. Вашуленка, Н. Грипас, В. Мельничайка та ін. У формуванні мовної компетенції учнів особливу роль відіграє науково-навчальний текст.

Для розвитку пізнавальних мотивів учнів на уроках української мови найчастіше використовується такий різновид науково-навчального тексту, як *лінгвістичні мініатюри* (образні невеликі за обсягом тексти лінгвістичної спрямованості, що розкривають певні мовні поняття чи явища, не втрачаючи своєї науковості). У них синтезується й певна ситуативність (їх сюжет), й мовленнєва експресивність, яка підвищує вплив тексту на читача, бо тут спрацьовують емоційні моменти.

Тексти лінгвістичної спрямованості, а саме лінгвістичні мініатюри, з функціональної точки зору обслуговують сферу науково-навчальної комунікації. Тому важливо основну увагу зосередити на роботі з даними текстами при повторенні та узагальненні мовного матеріалу з попередніх класів. Складаючи лінгвістичні тексти, учень робить ґрунтовний крок до серйозного майбутнього наукового дослідження. Л. Мацько, О. Семенов зауважують, що успішне “...формування дослідницької компетенції відбувається шляхом удосконалення умінь і навичок самостійної філологічної роботи з науково-навчальним текстом, використання систематичних історико-культурних коментарів, довідок і спостережень над мовою в різних стилях і жанрах, різноманітних джерел наукової, довідкової інформації з

лінгвістики...” (Караман С. Методика навчання української мови в гімназії: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів освіти, К., 2000, 272 с.).

Виходячи з цього, можна зробити припущення, що рівень сформованості мовної, мовленнєвої та комунікативної компетенцій учнів підвищиться за умов: переваги текстового дидактичного матеріалу; уведення в процес навчання мови лінгвістичних мініатюр як носіїв інформації про мовні поняття та явища, тематика яких відповідає б сучасним соціолінгвістичним, психологічним, соціокультурологічним чинникам навчання української мови учнів середньої ланки; частосування вправ на основі лінгвістичних мініатюр, що стимулюють залучення учнів до інтерактивної взаємодії в різних видах мовленнєвої діяльності; систематичної роботи над засвоєнням лексичного та граматичного багатства української мови, над структурою лінгвістичних мініатюр.

Лінгвістичні мініатюри – це ефективний прийом пояснення, узагальнення та систематизації знань з певної граматичної теми. Завдяки роботі з мініатюрами граматики та фантазії на уроках мови виявляються сукупними, а така форма роботи, як твори на лінгвістичні теми, на думку багатьох методистів та учителів-словесників (І. Підгасцької, Н. Ломанової, Л. Бурмистрової та ін.), з точки зору психології та методики викладання української мови має ряд позитивних якостей, а саме: твори даного типу допомагають виявити рівень мотивації школяра, що має велике значення в процесі навчання; лінгвістичні мініатюри викликають зацікавленість учнів до вивчаємої теми, розвивають творчі здібності школярів, навички зв'язного мовлення; робота над створенням лінгвістичної мініатюри активізує образне та логічне мислення учнів; допомагає відбирати, складати та аналізувати факти мови.

Отже, використовуючи тексти лінгвістичної спрямованості на уроках української мови, дозволить шляхом творчої адаптації теоретичного матеріалу зробити процес навчання свідомим, ефективним та продуктивним.